

Sygn. akt VII U 4042/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Danuta Dadej - Więsyk
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Beata Pelczyńska

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2015 r. w Lublinie

sprawy Z. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o dodatek pielęgnacyjny

na skutek odwołania Z. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 2 października 2012 roku, nr (...)

odwołanie oddala.

Sygn. akt VII U 4042/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 października 2012 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił Z. C., na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 153/09), prawa do dodatku pielęgnacyjnego, z uwagi na to że orzeczeniem z dnia 2 sierpnia 2012 roku Komisja Lekarska ustaliła, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do samodzielnej egzystencji.

Wnioskodawczyni w dowołaniu podniosła okoliczności dotyczącej jej stanu zdrowia oraz sytuacji bytowej wskazując na problemy z realizacją podstawowych życiowych czynności dnia codziennego i wskazała, iż odwołanie dotyczy Komisji Lekarskiej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego odrzucenie (odpowiedź na odwołanie - k. 6 a.s.). Ostatecznie skarżąca wskazała, iż jej odwołanie dotyczy decyzji z dnia 2 października 2012 roku (k. 14).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Z. C. urodzona (...) od dnia 10 stycznia 2006 roku jest uprawniona do emerytury. W dniu 27 lipca 2010 roku ubezpieczona złożyła wniosek o ustalenie uprawnień do dodatku pielęgnacyjnego. Decyzją z dnia 10 września 2012

roku organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do dodatku pielęgnacyjnego od dnia 1 lipca 2010 roku do 31 sierpnia 2012 roku na podstawie orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS o niezdolności do samodzielnej egzystencji (ae t. I).

W dniu 2 sierpnia 2012 roku Z. C. złożyła kolejny wniosek o przyznanie dodatku pielęgnacyjnego (k. 53 t. II ae).

Orzeczeniem z dnia 27 sierpnia 2012 roku Lekarz Orzecznik po rozpoznaniu m.in. u skarżącej(...)nie stwierdził niezdolności do samodzielnej egzystencji (k. 22 dok. med.).

Po złożeniu sprzeciwu Komisja Lekarska orzeczeniem z dnia 1 października 2012 r. podtrzymała orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS (k. 29, 30 dok. med.).

Celem zbadania zasadności odwołania i prawidłowości wydanej decyzji Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych o specjalnościach z zakresu reumatologii, ortopedii, kardiologii i neurologii, którym zlecił zapoznanie się z aktami sprawy, przebadanie wnioskodawcy i wydanie opinii, w której wypowiedzieć się mieli co do stanu zdrowia wnioskodawczyni, w tym rodzaju schorzeń, stopnia ich zaawansowania i nasilenia związanych z nimi dolegliwości oraz czy stan zdrowia sprowadza u wnioskodawczyni niezdolność do samodzielnej egzystencji (postanowienie – k. 15 a.s.).

Biegli neurolog dr B. C., specjalista chorób wewnętrznych-kardiolog dr A. M., ortopeda dr M. G. i specjalista chorób wewnętrznych reumatolog H. P. w opinii z 7 marca 2013 r. po rozpoznaniu u Z. C. (...) uznali badaną za zdolną do samodzielnej egzystencji.

Biegli wskazali, iż po zbadaniu odwołującej się uznają badaną za zdolną do samodzielnej egzystencji mimo wieloletniego (...). Podnoszą, iż badana porusza się samodzielnie, sama spełnia podstawowe czynności dnia codziennego i w samoobsłudze (k. 19-21). Do opinii zastrzeżenie złożyła wnioskodawczyni dołączając orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (k. 41).

Po zleceniu opinii uzupełniającej biegli w uzupełnieniu z dnia 4 czerwca 2013 r. wskazali, iż po ponownym i wnikliwym przeanalizowaniu dokumentacji lekarskiej bardzo bogatej z (...) i po dołączeniu orzeczenia o niepełnosprawności znacznego stopnia przyznanego badanej na stałe biegli zmieniają swoje orzeczenie i uznają badaną za niezdolną do samodzielnej egzystencji na okres dwóch lat do 31 maja 2015 r. Biegli podnieśli, iż niezdolność do samodzielnej egzystencji istnieje od 2010 r. Wskazali, iż stanie zdrowia badanej nie nastąpiła żadna poprawa od badania przez organ rentowy ZUS w dniu 25 sierpnia 2010 r.,(...). Badana porusza się wprawdzie samodzielnie (...). W porównaniu z innymi chorymi zaliczanymi do całkowitej niezdolności do pracy badana C. Z. jest niezdolna do samodzielnej egzystencji (k. 43).

Do tak uzupełnionej opinii zastrzeżenia złożył organ rentowy, wnosząc o kolejne uzupełnienie (k. 56, 57).

W opinii uzupełniającej z dnia 20 września 2013 r. biegli podtrzymali stanowisko o niezdolności skarżącej do samodzielnej egzystencji argumentując brakami poprawy(...).

W piśmie z 27 listopada 2013 r. organ rentowy wniósł o dopuszczenie nowej opinii podnosząc poprawę stanu zdrowia wnioskodawczyni w stosunku do okresu po 2010 r. (k. 64, 65).

Na rozprawie w dniu 18 grudnia 2013 r. Sąd dopuścił dowód z nowego zespołu biegłych lekarzy specjalistów reumatologa i ortopedy co do istnienia niezdolności do samodzielnej egzystencji u skarżącej po dniu 31 sierpnia 2012 r. (k. 68 v).

Biegli sądowi z zakresu (...) oraz reumatolog internista C. W. w opinii z dnia 4 marca 2014 r. rozpoznali u Z. C. (...) i stwierdzili u badanej brak niezdolności do samodzielnej egzystencji po dniu 31 sierpnia 2012 r.

Biegli wskazali, iż aktualnie badana zgłasza bóle (...). Porusza się przy pomocy laski poza domem, w domu chodzi bez laski. Prowadzi gospodarstwo domowe, m.in. gotuje posiłki. Poranna (...) utrudnia wykonywanie toalety. Przez

wiele lat badana cierpiała z powodu modzeli, które były leczone operacyjnie, obecnie wyleczone. Następstwa urazów uległy minimalizacji po leczeniu i rehabilitacji. Korzysta z obuwia ortopedycznego przez cały rok. Obuwie spełnia swe zadanie. Opiniowana rozbiera się i ubiera samodzielnie, rozpina i zapina guziki swetra, zdejmuje bluzkę „przez głowę”, sznurowuje buty. Wymaga pomocy przy cięższych zakupach, może wykonywać podstawowe zakupy.

Biegli podnieśli, iż badanie (...)

Biegli wskazali, iż w stosunku do orzeczenia o niezdolności do samodzielnej egzystencji z 2010 r. leczenie i zabiegi rehabilitacyjne w opinii biegłych pozwoliły na uzyskanie poprawy. Istniejące (...), powodując całkowitą niezdolność do pracy niemniej jednak nie sprowadzają konieczności długotrwałej i stałej opieki i pielęgnacji (k. 80).

Do opinii z dnia 4 marca 2014 r. zastrzeżenia złożyła Z. C. dołączając karty informacyjne leczenia szpitalnego (k. 89-92).

W opinii uzupełniającej z dnia 22 lipca 2014 r. biegli podtrzymali treść opinii głównej o braku niezdolności skarżącej do samodzielnej egzystencji.

Biegli podnieśli, iż w dniu 7 maja 2014 r. skarżąca została przyjęta planowo do Oddziału (...) celem oceny aktywności (...) oraz ustalenia dalszego postępowania terapeutycznego. Ze względu na utrzymywanie się wysokiej aktywności choroby tzw. (...) 28-4,77 – liczbowy wskaźnik aktywności choroby (im wyższy tym większa aktywność choroby) – włączono leczenie (...), ponowna planowana hospitalizacja miała miejsce dnia 22 maja 2014 r. ((...) - 4,99) kiedy opiniowana otrzymała kolejny wlew leku biologicznego. W leczeniu otrzymuje również (...). W styczniu 2014 r. (...) 28 miał wartość 5,35. Zatem aktywność choroby w okresie styczeń – maja 2014 r. istotnie się zmieniła. Obecnie wskaźnik aktywności choroby nieznacznie się obniżył. W kwietniu opiniowana była badana przez biegłych (wynik badania fizykalnego k. 79 a.s.).

Biegli podnieśli, iż w stosunku do orzeczenia o niezdolności do samodzielnej egzystencji z 2010 r. leczenie i zabiegi rehabilitacyjne w opinii biegłych pozwoliły na uzyskanie poprawy. Fakt, że opiniowana została zakwalifikowana do kolejnego cyklu leczenia biologicznego pozwala domniemywać, że jak poprzednio dobrze odpowie na leczenie, co będzie skutkowało poprawą stanu klinicznego, który w momencie badania przez biegłych nie odbiegał od aktualnego.

Biegli wskazali, iż (...), przebiegająca z okresami zaostrzeń i remisji. W efekcie prowadzi do inwalidztwa. Niemniej jednak biegli po analizie całości akt sprawy nie znajdują na chwilę obecną przesłanej do uznania opiniowanej za niezdolną do samodzielnej egzystencji (k. 96).

Na rozprawie w dniu 17 listopada 2014 r. wnioskodawczyni podniosła fakt leczenia okulistycznego i postanowieniem z tego dnia Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego okulisty (k. 107 v.).

Biegły okulista dr J. P. po rozpoznaniu u Z. C.(...) uznał badaną za zdolną do samodzielnej egzystencji (k. 113-114).

Z. C., mieszka z synem, wniosła o uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji, gdyż jak wyjaśniła, tylko czasowo może funkcjonować samodzielnie. Na terenie mieszkania chodzi samodzielnie, gotuje, sama również przyjechała na rozprawę, robi pranie w pralce (wyjaśnienia wnioskodawczyni – k. 41 v.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego, które obdarzono wiarą w całości. Ich autentyczność w toku procesu nie była kwestionowana przez strony. Ich forma oraz treść nie wzbudziła ponadto wątpliwości co do ich autentyczności z urzędu, wobec czego zostały one uznane za wiarygodne w całości i jako takie stanowiły pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach faktycznych w sprawie. Nadto Sąd dał wiarę wyjaśnieniom wnioskodawczyni, które nie były kwestionowane przez organ rentowy.

Rozstrzygając w sprawie Sąd oparł się na opinii biegłych z zakresu reumatologii i ortopedii z dnia 4 marca 2014 r. oraz z jej uzupełniania oraz opinii biegłego okulisty. Biegli przeprowadzili bezpośrednie badanie wnioskodawczyni,

wnikliwie przeanalizowali jej dokumentację medyczną i omówili wpływ zdiagnozowanych u niej schorzeń na zdolność do samodzielnej egzystencji i nie stwierdzili u wnioskodawczynie niezdolności do samodzielnej egzystencji. Wnioski zawarte w powołanych opiniach są wystarczająco uzasadnione i z tych względów opinie Sąd uznał za wiarygodne, miarodajne i wyczerpujące a prze to przedstawiające wystarczające wiadomości specjalne, niezbędne do merytorycznego rozstrzygnięcia zarzutów zawartych w odwołaniu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1999 roku, sygn. II UKN 96/99). Kierując się powyższymi wskazaniem Sąd Okręgowy w całości podzielił wnioski biegłych opisanych opinii w zakresie ustalenia braku niezdolności do samodzielnej egzystencji. Co prawda wnioskodawca nie zgodził się z wnioskami z nich wynikającymi, co jest zrozumiałe z uwagi na jego interes procesowy, lecz podnoszone przez nią okoliczności odnoszące się do jej stanu zdrowia nie wnoszą do sprawy, w kontekście szczegółowej analizy dokumentacji medycznej znajdującej się w aktach sprawy oraz przeprowadzonych przez opisanych biegłych badań, merytorycznej treści. W ich kontekście nie zasługują na uwzględnienie opinie uzupełniające z dnia 4 czerwca 2013 r. i 20 września 2013 r.

Należy zaznaczyć, że wydający je biegli w opinii głównej badając wnioskodawczynię oraz dysponując tożsamą dokumentacją medyczną (dołączony dokument stanowił orzeczenie o stopniu niepełnosprawności) stwierdzili brak niezdolności do samodzielnej egzystencji. W późniejszej opinii uzupełniającej zmieniając orzeczenia wskazali „iż w porównaniu z innymi chorymi zaliczanymi do całkowitej niezdolności do pracy badana jest niezdolna do samodzielnej egzystencji.” Bezsprzecznie uzasadnienie to nie stanowi merytorycznej argumentacji. Biegli podnieśli również brak poprawy od badania przez Lekarza Orzecznika w dniu 25 sierpnia 2010 r.

Jak wynika jednak z akt sprawy w grudniu 2010 r. wnioskodawczynie doznała urazu miednicy ze złamaniami, co wpłynęło okresowo niekorzystnie na sprawność chodu. Poza tym obserwowano ropiejące modzele o trudnym gojeniu. Obecnie jak wynika z opinii, którą Sąd obdarzył wiarą leczenie biologiczne dało dobry efekt, a po rehabilitacji następstwa urazów uległy minimalizacji. Tym samym opiniujący w uzupełnieniach biegli nie przedstawili rzeczowych argumentów dla zmiany swojego stanowiska i Sąd odmówił ich przyjęcia do swoich ustaleń.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie Z. C. nie jest zasadne i jako takie nie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc pod uwagę treść zaskarżonej decyzji okolicznością sporną w rozpoznawanej sprawie była kwestia niezdolności do samodzielnej egzystencji ubezpieczonego.

Stosownie do treści przepisu art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, póź. 1440 ze zm.) przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się:

- 1) stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji;
- 2) możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Stosownie zaś do ust. 5 art. 13 powołanej ustawy w przypadku stwierdzenia naruszenia sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych orzeka się niezdolność do samodzielnej egzystencji. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z treścią przepisu art. 75 ust. 1 powołanej ustawy dodatek pielęgnacyjny przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty, jeżeli osoba ta została uznana za całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji.

Językowe brzmienie powołanego przepisu art. 75 ust. 1 jednoznacznie wskazuje, że dodatek pielęgnacyjny przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty, pod warunkiem, że została ona uznana za całkowicie niezdolną do

pracy, a także do samodzielnej egzystencji. Konieczne jest zatem łączne wystąpienie całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji. Pojęcie niezdolności do samodzielnej egzystencji zdefiniowane w art. 13 ust. 5 powołanej ustawy ma szeroki zakres przedmiotowy i obejmuje, zgodnie z wypracowanymi w orzecznictwie poglądami, opiekę, oznaczającą pielęgnację, czyli zapewnienie ubezpieczonemu możliwości poruszania się, odżywiania, zaspokajania potrzeb fizjologicznych, utrzymywania higieny osobistej itp. oraz pomoc w załatwianiu elementarnych spraw życia codziennego, takich jak robienie zakupów, uiszczanie opłat, składanie wizyt u lekarza (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19 marca 2013 roku, III AUa 1577/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 6 marca 2013 roku, III AUa 1235/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 21 maja 2013 roku, III AUa 16/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 5 września 2013 roku, III AUa 1642/12). Wszystkie powyższe czynniki łącznie wyczerpują treść terminu "niezdolność do samodzielnej egzystencji" w rozumieniu powołanego przepisu art. 13 ust. 5 ustawy FUS, przy czym chodzi o sytuację w ramach której ze względu na stan organizmu ubezpieczonego wymaga on stałej lub długotrwałej pomocy innej osoby.

Ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy w sposób jednoznaczny wskazują, że okoliczności życia codziennego ubezpieczonej nie mieszczą się w zakresie przedmiotowym wyżej zdefiniowanego pojęcia niezdolności do samodzielnej egzystencji. Jak bowiem ustalono odwołująca samodzielnie i bez potrzeby pomocy ze strony innych osób realizuje swoje elementarne sprawy życia codziennego, a jej stan zdrowia nie uzasadnia opieki rozumianej przez potrzebę zapewnienia ubezpieczonej możliwości poruszania się, odżywiania, zaspokajania potrzeb fizjologicznych, utrzymywania higieny osobistej itp. Okoliczność, że w związku z występującymi u ubezpieczonej schorzeniami doznaje ona pewnych utrudnień, a czasem też potrzebuje pomocy innych osób, tj. syna czy siostry, nie może uzasadniać uznania jej za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji w rozumieniu cytowanego przepisu art. 75 powołanej ustawy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 21 maja 2013 roku, III AUa 16/13).

Kierując się wynikami postępowania dowodowego przeprowadzonego w sprawie, w którym ustalono, że stan zdrowia odwołującej nie narusza sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, Sąd Okręgowy odmówił ustalenia Z. C. prawa dodatku pielęgnacyjnego z tytułu niezdolności do samodzielnej egzystencji. Z tych względów wobec ustalenia, iż zaskarżona decyzja z dnia 2 października 2012 roku została wydana prawidłowo, należało odwołanie wnioskodawczyni oddalić.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie powołanych przepisów oraz artykułu 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.